ליקוטי עצות — רצון וכיסופין

רָצוֹן וְכִסּוּפִין א. עִקַּר הִתְהַוּוּת הַנֶּפֶשׁ הוּא עַל־יְדֵי הַהִשְׁתּוֹקְקוּת וְהַכִּסּוּפִין וְהָרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כָּל אֶחָד לְפִי מַדְרֵגָתוֹ שֶׁהוּא נִכְסָף וּמִשְׁתּוֹקֵק וּמִתְגַּעְגֵּעַ לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה לְמַעְלָה מִמֶּנָּה, עַל־יְדֵי הַכִּסּוּפִין אֵלּוּ נַעֲשָׂה נֶפֶשׁ קְדוֹשָׁה: (לק"א סי' ל"א בסוף בד"ה "זווגן והצטרפותן" וכו')

ב. אַךְ כְּדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, צָרִיךְ לְדַבֵּר בַּפֶּה הַכִּסּוּפִין וְהַהִשְׁתּוֹקְקוּת שֶׁלּוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה פּוֹעֵל שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשָׂה בַּקָּשָׁתוֹ וְיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַה שֶׁהוּא נִכְסָף. וְזֶהוּ מַעֲלַת הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁצְּרִיכִין לָשׂוּחַ וּלְדַבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא הַכִּסּוּפִין וְהָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ הַטּוֹבִים, דְּהַיְנוּ מַה שֶּׁחָסֵר לוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא רוֹצֶה וּמִשְׁתּוֹקֵק שֶׁיְּמַלֵּא לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה שֶׁיְּרַחֵם עָלָיו לְמַלֹּאת רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים שֶׁלּוֹ הַטּוֹבִים, וְעַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, לִפְעֹל מַה שֶּׁצָּרִיךְ: (שם ד"ה "וזה בחינת נקדות הכסף" וכו')

ג. עַל־יְדֵי כִּסּוּפִים טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מְצַיֵּר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, וְנַעֲשֵׂית לוֹ סַם חַיִּים וּמֵבִיא טוֹב לָעוֹלָם. וְכֵן לְהֵפֶךְ, עַל־יְדֵי כִּסּוּפִין רָעִים ח"ו, הוּא מְצַיֵּר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְהֵפֶךְ, וְנַעֲשֵׂית לוֹ סַם מָוֶת, בְּחִינַת וּפוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם, וּמֵבִיא רָעוֹת לָעוֹלָם ח"ו: (שם)

ד. וּכְלַל הַדָּבָר, שֶׁמְּאד יָקָר הַכִּסּוּפִין וְהַהִשְׁתּוֹקְקוּת לְדָבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כִּי עַל יָדָם נִתְהַוֶּה נֶפֶשׁ וְנִגְמָר עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר כַּנַּ"ל. וְזֹאת הַנֶּפֶשׁ תּוּכַל לְהִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ רָשָׁע וּלְהַחֲזִירוֹ בִּתְשׁוּבָה. וְכֵן לְהֵפֶךְ, כַּמָּה רָעוֹת גּוֹרְמִים הַכִּסּוּפִין לְדָבָר שֶׁאֵינוֹ טוֹב ח"ו, כִּי הַנֶּפֶשׁ שֶׁנִּתְהַוֶּה עַל־יְדֵי כִּסּוּפִין רָעִים, מִתְגַּלְגֵּל לִפְעָמִים לְתוֹךְ הַצַּדִּיק וְתוּכַל לְהַחֲטִיאוֹ ח"ו: (שם ד"ה "וכלל הדבר" וכו')

ה. מִי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִלְמֹד כְּלָל כְּגוֹן שֶׁהוּא עַם הָאָרֶץ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם סֵפֶר, אוֹ שֶׁהוּא בַּדֶּרֶךְ וּבַמִּדְבָּר וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, רַק שֶׁלִּבּוֹ בּוֹעֵר בּוֹ וְנִכְסָף וּמִשְׁתּוֹקֵק מְאד לִלְמֹד תּוֹרָה, אֲזַי מַה שֶּׁהַלֵּב חוֹמֵד לִלְמֹד זֶה בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת לְמוּד מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר (עַיֵּן בְּפָנִים בְּסִימָן קמ"ב): (לק"א סי' קמ"ב)

ו. עַל־יְדֵי שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם רָצוֹן אַחַר חוּץ מֵרָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נַעֲשָׂה מַלְכוּת לְהַסִּטְרָא אַחֲרָא. כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְבַטֵּל רְצוֹנוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ רָצוֹן, רַק כְּמוֹ שֶׁרוֹצֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵן שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן וּבָנִים הֵן לָאו ח"ו. וְכֵן שְׁאָר כָּל הָרְצוֹנוֹת לֹא יִהְיֶה רַק כְּמוֹ שֶׁרוֹצֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַאֲזַי מַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ יִתְבָּרַךְ לְבַד: (לק"א סי' קע"ז)

ז. מֵעִנְיַן רָצוֹן מֻפְלָג שֶׁלֹּא יֵדַע כְּלָל מַה הוּא רוֹצֶה, עַיֵּן אֱמוּנָה אוֹת נ"ה אֲכִילָה אוֹת י"ז: (לק"ת סי' ז' אות י')

ח. הָעִקָּר הוּא הָרָצוֹן, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל חֲפֵצִים וְרוֹצִים לְעָבְדוֹ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין כָּל הָרְצוֹנוֹת שָׁוִין. וְיֵשׁ חִלּוּקִים רַבִּים בָּרָצוֹן, אֲפִלּוּ בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ בְּכָל עֵת וּבְכָל רֶגַע יֵשׁ חִלּוּקִים רַבִּים בֵּין

הָרְצוֹנוֹת. וְהַכְּלָל, שֶׁעִקָּר הוּא הָרָצוֹן וְהַכִּסּוּפִין, שֶׁיִּהְיֶה כּוֹסֵף תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְתוֹךְ כָּךְ מִתְפַּלְּלִין וְלוֹמְדִין וְעוֹשִׂין מִצְוֹוֹת (וְעַיֵּן מָמוֹן אוֹת נב): (שיחות הר"ן סי' נ"א)